

KOMMUNALFÖRBUNDET
Sjukvård och omsorg i Norrtälje

2023 -11- 27

Ärendenr

Diarieplanbeteckn.

KLAGANDE

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje

MOTPART

[REDACTED]

[REDACTED]

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Uppsalas dom den 3 oktober 2023 i mål nr 4926-22,
se bilaga A

SAKEN

Stöd och service till vissa funktionshindrade

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och visar målet åter till
förvaltningsrätten för ny prövning.

Dok.Id 630409

Postadress
Box 2302
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 5

Telefon
08-561 690 00

E-post: kammarrattensstockholm@dom.se
www.domstol.se/kammarratten-i-stockholm/

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

YRKANDEN M.M.

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje yrkar att kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och fastställer förbundets beslut samt för fram bl.a. följande. Varken tillsyn som grundläggande behov eller schablonavdrag för föräldraansvar var aktuell rättspraxis vid tidpunkten för förbundets beslut. Förvaltningsrättens prövning borde ha utgått från rådande lagstiftning vid tidpunkten för beslutet och inte lagstiftning som trädde i kraft den 1 januari 2023.

██████████ anser att förvaltningsrättens dom ska stå fast och för fram bl.a. följande. Förbundet har på de av förvaltningsrätten angivna skälen saknat giltigt skäl för avslag. Vidare har det han fört fram om jäv avseende den handläggare på förbundet som gjort utredningen inte beaktats tillräckligt.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

De i målet tillämpliga bestämmelserna, 9 a och 9 f §§ lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), har fått nya lydelse den 1 januari 2023. Enligt övergångsbestämmelserna gäller dock äldre bestämmelser fortfarande för personlig assistans som avser tid före ikraftträdandet (se SFS 2022:1227 och 2022:1252). Förbundet avslog ██████████ ansökan om personlig assistans i ett beslut den 25 juli 2022. Eftersom beslutet gäller personlig assistans för tid före ikraftträdandet är det de äldre mindre förmånliga bestämmelserna som ska tillämpas i detta mål. En ny prövning utifrån rätt lydelse av 9 a och 9 f §§ LSS bör med hänsyn till instansordningsprincipen inte göras av kammarrätten. Förvaltningsrättens dom ska därför upphävas och målet visas åter till förvaltningsrätten för ny prövning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Eva Östman Johansson
kammarrättsråd
ordförande

Anette Briheim Fällman
kammarrättsråd
referent

Karin Sederholm
kammarrättsråd

Hanna Rikardsdotter
föredragande jurist

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UPPSALA**

DOM
2023-10-03
Meddelad i Uppsala

Mål nr
4926-22

KLAGANDE

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

MOTPART

Norrtälje kommun, Kommunalförbundet sjukvård och omsorg

ÖVERKLAGAT BESLUT

Norrtälje kommun, Kommunalförbundet sjukvård och omsorgs beslut
2022-07-25

SAKEN

Stöd och service till vissa funktionshindrade

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten upphäver det överklagade beslutet och visar målet åter till Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje kommun för en ny bedömning av [REDACTED] rätt till sökt insats.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Kommunalförbundet sjukvård och omsorg (förbundet) beslutade den 25 juli 2022 att [REDACTED] inte har rätt till personlig assistans enligt 9 § 2 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, med motiveringen att hans behov inte är av en sådan omfattning att han har rätt till insatsen.

[REDACTED] yrkar att han ska beviljas personlig assistans och för i huvudsak fram följande. Förbundet har hänvisat till att [REDACTED] är skolans ansvar, men han går inte i skolan ännu eftersom han bara är 3 år gammal. Det har också bedömts att han kan gå i förskolan för att få sitt behov av tillsyn tillgodosett. Han går inte i förskolan, och såväl personal som rektor på Balders förskola anser att han inte är mentalt redo för att gå på förskolan.

Förbundet anser att överklagandet ska avslås och för fram följande. För barn i [REDACTED] ålder är föräldraansvaret omfattande. Vid bedömningen av rätten till sökt insats ska endast sådant som går utöver föräldraansvaret beaktas. Han har inte behov av hjälp med sina grundläggande behov i den omfattningen som berättigar honom till personlig assistans. Barn-tillsyn kan tillgodoses genom förskolan, som man har rätt till enligt skollagen.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

För rätt till insatser enligt LSS krävs att behovet inte tillgodoses på något annat sätt, se 7 § LSS. Detta innebär ett krav på att behovet faktiskt tillgodoses på annat sätt för att kunna avslå en sökt insats. Förvaltningsrätten kan inte uppfatta förbundets motivering kring tillsyn på annat sätt än att [REDACTED] hänvisas till andra potentiella sätt att tillgodose sina behov, men att hans behov inte tillgodoses i dagsläget. Förbundet har således förfarit felaktigt vid denna bedömning.

Härtill kommer att bestämmelserna om personlig assistans och föräldraansvar har ändrats sedan tidpunkten för förbundets beslut. Utifrån hur övergångsbestämmelserna är formulerade har förvaltningsrätten att utgå från nu gällande lydelse. I 9 a § LSS framgår bl.a. att stöd som den enskilde behöver på grund av en psykisk funktionsnedsättning för att förebygga att han eller hon fysiskt skadar sig själv, någon annan eller egendom alltid ska anses som hjälp med grundläggande behov. Tillsyn över [REDACTED] ska således bedömas som ett grundläggande behov. Avseende föräldraansvar framgår av 9 f § LSS att ett schablonavdrag ska göras, och i [REDACTED] fall innebär det att ett avdrag avseende grundläggande behov ska göras på 2,5 timmar per dygn (se bilagan till förordningen [1993:1090] om stöd och service till vissa funktionshindrade). Föräldraansvaret kan därmed inte anses som omfattande i detta avseende.

Sammantaget bedömer förvaltningsrätten att förbundet inte haft fog för att avslå insatsen med de motiveringar som använts. Vidare bedöms det utifrån tillgängligt underlag som sannolikt att [REDACTED] är berättigad till personlig assistans, utifrån att han når upp till en sådan omfattning av hjälp avseende grundläggande behov att han har rätt till insatsen. Omfattningen av insatsen bör dock bedömas av förbundet som första instans. Målet ska därför återförvisas till förbundet för en ny utredning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03)

Alexandra Braf
tf. rådman

I avgörandet har även nämndemännen Örjan Andersson, Silvana Enelo Jansson och Matts Eriksson deltagit.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter:

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.